

زیبای خفته سینما بیدار شد؟

روزگار

مصطفی قاسمیان خبرنگار

فروش متعلق به ۲۰ فیلم کم‌دی آن بوده است!

صف اکران طولانی‌تر شد

با وجود آنچه گفته شد، صف طولانی فیلم‌های در انتظار اکران روی پرده سینما که در گزارش چندی پیش «فرهنگستان» بیش از ۲۴۰ فیلم آن آمده بود، باز هم طولانی‌تر شده است؛ چرا که با محاسبه ۵۳ فیلم اکران و ۳۹ فیلم هنر و تجربه، در سال ۱۴۰۲ عملاً ۹۲۲ فیلم از فهرست فیلم‌های در انتظار اکران کم شد، ولی با اعلام دبیرخانه چهل و دومین جشنواره فیلم فجر مبنی بر دریافت ۱۰۶ فیلم، مشخص می‌شود که در سال ۱۴۰۲ حداقل ۱۲ فیلم بلند سینمایی به فهرست محصولات در صف اکران اضافه شده است. اما این همه آمار نیست و روشن است که چندین فیلم کم‌دی مثل «هتل» اساساً فرم حضور در جشنواره را پر نکردند و در این آمار به حساب نمی‌آیند. بنابراین در سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۲ فیلم به صف طولانی اکران اضافه شد.

تساهل با تبلیغات ماهواره‌ای

در سال ۱۴۰۲ یک اتفاق جالب توجه در زمینه تبلیغات سینمای ایران رخ داد. در شرایطی که سازمان صداوسیما همان روند سابق خود را در برخورد با فیلم‌های ایرانی روی پرده ادامه داد و به جز معدودی فیلم‌ها نظیر «غریب»، «بچه‌زنگ»، «مسافری از گانورا» و «صد»، سینمای ایران از تیزرهای فراوان تلویزیونی بهره‌مند نشد. ولی شبکه‌های ماهواره‌ای جور رسانه ملی را کشیدند و تیزر بسیاری از فیلم‌ها را در تعداد بالا روی آنتن بردند. نکته جالب توجه آنجاست که امسال به خلاف تجربه‌های پیشین، تصمیم‌گیران سینما ترجیح دادند چشم بر تبلیغات ماهواره‌ای فیلم‌های سینمایی ببندند تا ماجرای بیخ پیدا نکند و اغلب فیلم‌ها خصوصاً پر فروش‌ترها از این امکان استفاده کنند. در برخی محافل هم شنیده می‌شود که برخی از فعالان حوزه تولید و پخش سینما از این شرایط رضایت دارند و این سهل‌گیری را از جمله علل استقبال قابل توجه از فیلم‌های سینمایی در سال ۱۴۰۲ می‌دانند.

یک اکران بسیار طولانی

اتفاق جالب و کم‌نظیر اکران ۱۴۰۲، وقوع یکی از طولانی‌ترین نمایش‌های مداوم تاریخ سینمای ایران برای «فسیل» بود که با مخالفت‌های متعددی هم مواجه شد و حتی در مقطعی این اثر از پرده پایین کشیده شد، ولی با اعتراض تهیه‌کننده، یک بار دیگر به چرخه نمایش بازگشت. این فیلم از ۲۴ اسفند ۱۴۰۱ به سینماها رسید و تا همین امروز روی پرده قرار دارد. فسیل در هفته اخیر و در شرایطی که «تمساح خونی» با رکورد شکنی هایش به نمایش درآمد، حدود ۱۰ هزار قطعه بلیت به ارزش بیش از ۴۰۰ میلیون تومان فروخت

آنالیز «فرهنگستان» از سینمای امسال، دستیابی به گیشه چشمگیر ۱۲۰۰ میلیارد تومانی را نشان می‌دهد؛ در حالی که ۸۸ درصد فروش به فیلم‌های کم‌دی تعلق دارد و پیمان جمشیدی بار دیگر عنوان پولسازترین بازیگر سال را کسب کرده است.

احتمالاً در روزها و هفته‌های گذشته درباره گیشه پروتوق سال ۱۴۰۲ سینمای ایران خواننده و شنیده‌اید؛ سالی که بعد از مدت‌ها، بالأخره سایه ویروس کرونا را به طور کامل از سرگیشه برداشت و برای صنعت سینمای ایران به یادماندنی شد. عبور کل گیشه از مرز ۱۰۰۰ میلیارد تومانی و نمایش ۲ فیلم با بیش از ۶ میلیون تماشاگر، باعث شد سال ۱۴۰۲ سالن‌های سینما بسیار گرم و پروتوق دیده شود. بر اساس آمارهای استخراج‌شده از سمفا، سینمای ایران از ۲۴ اسفند ۱۴۰۱ تاکنون ۲۷ میلیون و ۸۳۰ هزار قطعه بلیت به ارزش ۱۲۰۰ میلیارد و ۱۱۰ میلیون تومان فروخته است که از این میزان یک هزار و ۱۵۳ میلیارد تومان آن متعلق به فیلم‌های اکران ۱۴۰۲، ۳۶ میلیارد تومان مربوط به فیلم‌های باقی‌مانده از اکران سال گذشت، ۲ میلیارد تومان متعلق به هنر و تجربه و نزدیک به ۹ میلیارد برای فیلم‌های خارجی بوده است.

سه‌م شگفت‌انگیز کم‌دی‌ها

با وجودی که عده‌ای «بچه‌زنگ» را به استناد آنکه یک انیمیشن است، اثری غیرکم‌دی معرفی می‌کنند، اما اهالی سینما می‌دانند «انیمیشن» یک قالب است و این اثر در ژانر «کم‌دی ماجراجویانه» تولید شده. بنابراین با احتساب این نکته، در فهرست ۱۰ فیلم پر فروش سال ۱۴۰۲، تنها یک فیلم درام (غیرکم‌دی) دیده می‌شود؛ «سه کام حبس» که در رتبه نهم گیشه سال ۱۴۰۲ قرار گرفته و پر فروش‌ترین درام سال است. به جز این فیلم، از رتبه یک تا رتبه ۱۵، فقط یک فیلم درام دیگر «کت چرمی» در رتبه ۱۲ حضور دارد و مابقی ۱۳ فیلم پر فروش سال کم‌دی‌اند. با حساب آنچه گفته شد، سلطنت بی‌چون و چرای کم‌دی‌ها در سینمای ایران به شکلی واضح دیده می‌شود. کم‌دی‌ها در مجموع یک هزار و ۴۹۹ میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان معادل ۸۷٫۵ درصد از گیشه سال را به دست آورده‌اند که متعلق به ۲۰ فیلم کم‌دی از سال ۱۴۰۲ و ۷ فیلم کم‌دی باقی‌مانده از سال ۱۴۰۱ است. این در حالی است که با احتساب ۵۳ فیلم اکران‌شده در سال ۱۴۰۲، ۱۰ فیلم باقی‌مانده از اکران ۱۴۰۱، ۳۹ فیلم گروه هنر و تجربه، ۳۲ فیلم خارجی و ۸ فیلم مستند، مجموعاً نزدیک به ۱۵۰ فیلم در سالن‌های سینمای ایران نمایش داده شده، ولی ۸۷٫۵ درصد

که این اختلاف برای بعضی فیلم‌ها چشمگیر می‌شود، مانند «کت چرمی» که ۵۹٫۸ درصد فروش آن در تهران بوده و «حدود ۸ صبح» که ۶۲٫۶ درصد گیشه آن در تهران رقم خورده. اثری مانند «غریب» که درباره شهید بروجردی است و در سازمان اوج تولید شده، در تهران ۵۴٫۲ درصد فروخته. در مقابل کم‌دی‌هایی با استفاده از بازیگران تلویزیونی مانند «ورود و خروج ممنوع» با ۳۶٫۳ درصد و «عروس خیابان فرشته» با ۳۹٫۸ درصد فروش در تهران، آثاری‌اند که بیشتر در شهرستان‌ها مورد استقبال قرار می‌گیرند. این نکته برای فیلم‌های پویانمایی نیز صدق می‌کند؛ چرا که تنها ۳۹٫۷ درصد فروش بچه‌زنگ و ۳۳٫۷ درصد فروش مسافری از گانورا در تهران رقم خورده است.

پیمان پولسازترین ستاره سال

با وجود آنکه فیلمی از بهرام افشاری در صدر جدول فروش سینمای ۱۴۰۲ است، اما پیمان جمشیدی لقب پولسازترین ستاره سال سینما را دریافت می‌کند که در یک دهه اخیر، چند بار دیگر نیز این جایگاه را به دست آورده بود. او با ۴ فیلم هتل، شهر هرت، «ویلاهای ساحلی» و «بی‌مادر» مجموعاً گیشه‌ای ۴۲۱ میلیارد تومانی را رقم زد. البته باید به این رقم، ۱۱ میلیارد تومان دیگر به خاطر فیلم «بخارست» اضافه کرد که در سال ۱۴۰۱ اکران شد، ولی امتداد آن به اوایل ۱۴۰۲ رسید و گیشه جمشیدی را به ۴۳۲ میلیارد تومان رساند. هادی کاظمی با گیشه ۳۹۸ میلیاردی فسیل، ورود و خروج ممنوع، «چوجه تیغی» و «آهنگ دونفره» و بخش‌های بخارست پس از او قرار گرفت و بهرام افشاری و الناز حبیبی با فیلم ۳۲۴ میلیاردی فسیل مشترکاً سوم شدند. فهرست ۱۰ بازیگر نخست جدول پولسازترین‌های سینما در سال ۱۴۰۲ را در ادامه می‌بینید.

آهنگ فروش چند محصول پر فروش سال

برای بررسی روند فروش فیلم‌های سینمایی، گیشه ۶ فیلم سال با بیش از یک میلیون تماشاچی که همگی کم‌دی‌اند و ۲ فیلم غیرکم‌دی پر فروش سال را که هر دو بیش از ۳۰۰ هزار تماشاچی جذب کرده‌اند، در ۱۰ هفته اول اکران از سمفا استخراج کرده‌ایم. در میان محصولات کم‌دی، تنها هاوایی و ویلاهای ساحلی در همین ۱۰ هفته افت جدی نشان می‌دهند و آمار فروش بقیه آثار، در ۱۰ هفته نخست، تغییر چندانی نکرده است. علت این امر را احتمالاً می‌توان واکنش‌های منفی تماشاگران به این دو اثر دانست. در میان محصولات غیرکم‌دی اما هر دو فیلم بعد از حدود ۵ یا ۶ هفته، با افت چشمگیری در گیشه هفتگی مواجه شده‌اند. این در حالی است که هم سه کام حبس و هم کت چرمی پر فروش‌های غیرکم‌دی در سال ۱۴۰۲ به شمار می‌روند.

هشتمین فیلم پر فروش هفته شد! نمایش فسیل در نیمه اول سال به قدری موفق بود که صاحبان اغلب فیلم‌های کم‌دی پرامید آثارشان را برای اکران در نیمه دوم سال نگه داشتند، به طوری که در میان ۶ فیلم دیگری که امسال حداقل ۳۰ میلیارد تومان فروختند، فقط «شهر هرت» در نیمه اول سال اکران شد و ۵ فیلم دیگر نمایش خود را در نیمه دوم سال آغاز کردند. یکی از علل احتمالی تمایل سازندگان شهر هرت به اکران در نیمه اول سال راه می‌توان حضور کریم امینی کارگردان فسیل در مقام کارگردان شهر هرت دانست؛ چرا که این فیلم توانست روی موج شگفت‌انگیز استقبال از فسیل سوار شود.

فهرست پرمشاهدترین‌ها

با وجودی که در نگاه اول به نظر می‌رسد هر فیلم با فروش بیشتر، از تماشاگر بیشتری نیز برخوردار است، اما دقیقاً این‌طور نیست. تفاوت بهای بلیت در سینماهای مدرن پایتخت با بعضی سینماهای درجه چندم شهرستان‌ها و خصوصاً تفاوت میزان استقبال از فیلم‌ها در روزهای نیم‌بها، آمار میزان تماشاگر را از میزان فروش متفاوت می‌کند. به این موارد، افزایش ناگهانی بهای بلیت را در دی ماه اضافه کنید که اتفاقی کم‌سابقه بود. گویی تصمیم‌گیران سینما که استقبال از سینما را مشاهده کردند، چه با هدف دستیابی به گیشه هزار میلیاردی و چه با هر هدف دیگر، تصمیم گرفتند تا بلیت سینما را در میانه سال گران کرده و به ۸۰ هزار تومان برسانند. به همین دلیل، به جز فسیل و هتل که مجموعاً نزدیک به نیمی از تماشاگران سینما را در سال ۱۴۰۲ جذب کردند، سومین فیلم پرمشاهد سال، انیمیشن بچه‌زنگ بود که در رتبه ششم گیشه سال قرار گرفت. جالب آنکه در فهرست پرمشاهدترین فیلم‌های سال ۱۴۰۲، «ملاقات خصوصی» هم حضور دارد؛ فیلمی که از نیمه دی‌ماه ۱۴۰۱ به نمایش عمومی درآمد، ولی از آغاز اکران ۱۴۰۲، حدود ۳۰۶ هزار قطعه بلیت به ارزش ۱۵ میلیارد تومان فروخت تا در رتبه ۱۲ فهرست پر فروش‌های سال ۱۴۰۲ قرار گیرد!

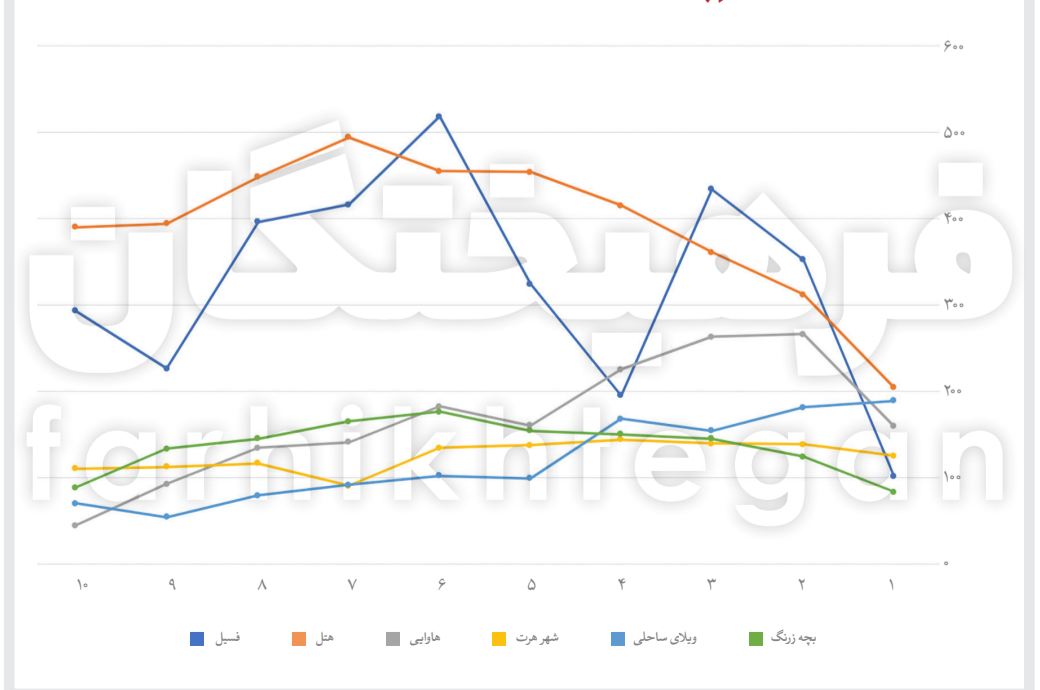
کم‌دی‌ها برای شهرستان و درام‌های تلخ برای تهران

از دیرباز میان ساکنان پایتخت و شهرستان‌های کشورمان در خریداری بلیت سینما تفاوت‌هایی وجود داشته که احتمالاً به علل مختلف از جمله تفاوت‌های اقتصادی و فرهنگی است. امسال نیز این تفاوت در گیشه برخی فیلم‌ها خود را نشان داد. در حالی که فروش کل فیلم‌های سینما در استان تهران حدود ۴۹۷ میلیارد تومان و معادل ۴۳٫۱ درصد فروش کل در تمامی سینماهای کشور است، آمار فیلم‌های کم‌دی معمولاً کمی کمتر از این ۴۳٫۱ درصد است، به این معنا که تهرانی‌ها استقبال کمتری از فیلم‌های کم‌دی می‌کنند. مثلاً ۴۱٫۱ درصد فروش فسیل در تهران رخ داده است. این در حالی است

رتبه	فیلم	تعداد تماشاگر
۱	فسیل	۷ میلیون و ۴۵۶ هزار نفر
۲	هتل	۶ میلیون و ۲۱۴ هزار نفر
۳	بچه‌زنگ	یک میلیون و ۹۲۰ هزار نفر
۴	شهر هرت	یک میلیون و ۸۲۳ هزار نفر
۵	هاوایی	یک میلیون و ۶۶۷ هزار نفر
۶	ویلاهای ساحلی	یک میلیون و ۳۵۴ هزار نفر
۷	نارگیل ۲	۷۳۰ هزار نفر
۸	ورود و خروج ممنوع	۶۹۶ هزار نفر
۹	آهنگ دونفره	۴۵۷ هزار نفر
۱۰	سه کام حبس	۴۱۷ هزار نفر

رتبه	بازیگر	فیلم‌ها	گیشه
۱	پیمان جمشیدی	هتل / شهر هرت / ویلاهای ساحلی / بی‌مادر / بخارست	۴۳۲ میلیارد تومان
۲	هادی کاظمی	فسیل / ورود و خروج ممنوع / چوجه تیغی / آهنگ دونفره / بخارست	۳۹۸ میلیارد تومان
۳ و ۴	بهرام افشاری و الناز حبیبی	فسیل	۳۲۴ میلیارد تومان
۵	محسن کیایی	هتل / نگاهان شب	۲۷۷ میلیارد تومان
۶ و ۷	امیرجعفری و امین حیایی	هاوایی	۸۲ میلیارد تومان
۸	رضا عطاران	ویلاهای ساحلی / روشن	۶۵ میلیارد تومان
۹	محمد رضا شریفی‌نیا	ورود و خروج ممنوع / عروس خیابان فرشته	۴۲ میلیارد تومان
۱۰	اکبر عبدی	ورود و خروج ممنوع	۳۱ میلیارد تومان

آهنگ فروش ۶ فیلم پر فروش سال

آهنگ فروش ۲ فیلم غیرکم‌دی پر فروش سال

